

graffiti

Юрій Сорока

графіті

Арахнофобія

CF FOLIO

Коронація
слова

ІНТЕР

Ю. В. Сорока

Арахнофобія

Текст предоставлен правообладателем
http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=4567646

Арахнофобія: Фоліо; Харків; 2010

ISBN 978-966-03-5360-2

Аннотація

Арахнофобія – це не лише медичний термін. Арахнофобія – це жах, з яким зустрічаєшся у реальному житті, а він висушує твою душу розумінням: потвора зовсім поряд. Вона чатує. Вона готова напасти у той момент, коли ти очікуєш на безпеку найменше. І тоді тебе нікому буде захистити. Окрім людини, котра сама пройшла рукотворне пекло й загартувала свою душу у горнилі чужої війни. Отже спробуємо пройти тим шляхом, який пройшов львівський приватний детектив Ярослав Савицький, і осягнути холодну жорстокість, на яку може бути здатною людина...

Содержание

Частина 1	4
Розділ 1	4
Розділ 2	13
Розділ 3	20
Розділ 4	28
Розділ 5	37
Розділ 6	45
Розділ 7	54
Розділ 8	62
Розділ 9	69
Кінець ознакомительного фрагмента.	77

Юрій Сорока

Арахнофобія

Частина 1

Розділ 1

Вибух пролунав гучно й моторошно. Потворна квітка з вогню й темно-сивого диму вироста поряд, викидаючи зненависть розпеченого металу і вбивчої вибухової хвилі. На кілька хвилин цей гуркіт видалив зі свідомості звуки оскаженілих кулеметних черг і людські крики, такі слабкі й немічні на тлі могутніх голосів зброї. Ярослав ще встиг побачити, як за кілька кроків від нього хтось з бійців упав на засипаний купами битої цегли тротуар, після чого швидкі черги «калашникових» змусили його приникнути до землі і шукати порятунку саме там, де щойно снаряд 125-міліметрової танкової гармати розірвав на шматки кількох людей. Смердючий дим пік легені, а руки час від часу наштовхувались на якісь брудні слизькі клапті. Але він ліз усе далі й далі, добре розуміючи, що саме там його порятунок – спецназ, не переймаючись тим, що в руїнах дев'ятиповерхівки могли перебувати цивільні, розпочав такий шалений куле-

метний обстріл, що стало зовсім скрутно. Ось і воронка. Її краї з потрісканого асфальту й вапнякового щебеню здалися Ярославу рятівною гаванню серед рукотворного пекла. Він одним кидком перекинув треноване тіло через край воронки й затих, притискаючись спиною до холодної глини, від якої все ще курився смердючий сивий дим. На хвилину можна було перевести подих. Ярослав недбало стер з автоматного ствола багно і звів механізм «підствольника». Прислухавшись, відмітив, що до черг спецназівських автоматів долучилися поважні й басовиті швидкостріли ДШК. Очевидно, стріляли з вікон будинку – саме там напередодні Ярослав бачив два важких кулемети, що їх установлювали моджахеди Іси. На кілька хвилин спецназівці зупинилися. Але тільки на кілька хвилин – невідомо звідки на тлі яскраво-блакитного неба вималювався хижий силует гелікоптера і по позиціях чеченських кулеметників ударили НУРСи. За хвилину все було скінчено. Ярослав зрозумів, що залишився наодинці з кількома десятками озвірілих від власних втрат російських «контрактників». І вони справді не примусили на себе довго очікувати – бігли короткими перебіжками, ховаючись за розбитими автомобілями, поваленими деревами і купами мотлоху, що ним засіяла вулиці Грозного війна. Ярославу було добре видно їхні обвішані кулеметними стрічками і спорядженням постаті у бронежилетах на голе тіло, чорні бандани на головах, вимашчені чорною фарбою обличчя. Він видихнув, звівся на повний зріст і, спрямувавши автомат у бік на-

ступаючих, натиснув спусковий гачок. АКМС коротко гавкнув тричі й замовк. Ярослав поглянув на автомат і спересердя вилаявся – затвор безсило застиг у середньому положенні. Він присів на одне коліно і щосили рвонув залізний хоботок затворної рами, намагаючись викинути з магазина несправний патрон. Марно. Навкруги зацвѣохкали кулі. Ярослав вихопив з піхов ножа і кілька разів ударив його руків'ям по рамці затвора. Потроху вона почала зміщуватись назад. І саме цієї миті, затуляючи своєю постаттю сонячне світло, над воронкою, що в ній причаївся Ярослав, з'явився російський солдат. Середній на зріст, у брудних камуфльованих штанях, бронежилеті й чорній хустині на голові, з розкритим у крикові кривим ротом і кулеметом ПКМ напереваги. Здавалося, Ярослав за кілька сантиметрів від себе побачив розжарений ствол кулемета, від якого йшов ледь помітний димок, і вкриту подряпинами жерстяну скриньку для кулеметної стрічки. Він у безсилій люті замахнувся автоматом, який з незрозумілої насмішки фортуни перетворився на непотрібний шматок металу й пластику, і... прокинувся.

– Ви себе добре почуваете? – долетів до Ярослава співчутливий жіночий голос, раптово виносячи його з пекла вуличного бою до затишного салону двоповерхового «Неоплану».

Кілька хвилин він сидів мовчки, відкинувшись на спинку сидіння, після чого перевів погляд на дівчину, котра знаходилась поруч.

– Що з вами? – на її вродливому обличчі читалася турбо-

та.

– Все добре, – Ярослав після таких снів ніколи не відрізнявся бажанням спілкуватися. Особливо з незнайомими людьми. – Не переймайтеся.

– Але...

– Просто не переймайтеся, от і все! – Голос Ярослава став різким і холодним.

Попутниця ображено знизала плечима:

– Я й не переймаюсь. Просто ви стогнали під час сну і... ви спітніли, візьміть ось, – вона протягнула кілька серветок.

Ярослав подякував і взяв серветки. Обличчям у нього дійсно текли рясні струмочки поту.

– Кондиціонер працює погано, – мовив він просто для го- диться.

– Може, й ваша правда, – пхикнула супутниця, – але мені досить прохолодно.

Поволі напруження, яке завжди охоплювало його після снів про війну, почало спадати. Він перевів погляд за вікно. Там, за тонованим склом, швидко спливали сільські пейзажі східної Польщі. Рівні ряди кукурудзи на полі, охайні дерева лісосмуги, відділені від гудронованої стрічки автомагістралі червоно-білим відбійником. Трактор якогось фермера біля поля, на причіп якого робітники вантажили сухе гілля дерев, що залишилося, очевидно, після літньої чистки лісосмуги.

– Прошу уваги шановного панства, – ожив над головою Ярослава динамік, умонтований у невеличку панель поряд

з решіточкою кондиціонера і білою чашкою світильника. – Вас турбує водій. За десять кілометрів – Корчова і кордон. Прошу підготувати документи, необхідні для проходження митного огляду.

Ярослав перевів погляд з вікна на супутницю, котра почала зосереджено порпатись у своїй невеличкій сумочці. Її личко зі зсунутими до купи бровами й міцно стиснутими вустами, яке виказувало серйозність і значущість моменту, несподівано розсмішило Ярослава. Йому навіть стало дещо прикро за тон, яким він щойно розмовляв із людиною, котра щиро співчувала йому.

– Давно вдома не були? – запитав він задля того, аби хоч якось розпочати розмову.

Дівчина кинула на нього погляд і продовжила пошуки. Незабаром із сумки почали з'являтися мобільний телефон, кілька пляшечок з парфумами, косметичка, пляшка з «пепсі», запальничка, кілька блокнотиків, невелика парасолька, пачка серветок, жувальна гумка і, нарешті, паспорт. Вона з полегшенням перевела подих.

– Надто довго. Близько двох місяців.

– Для вас два місяці – великий термін? – з посмішкою запитав Ярослав.

– Так. Особливо, коли не маєш змоги побачити рідних тобі людей.

– Я хотів би попросити вибачення у вас, – несподівано для себе вимовив Ярослав. – Я був не надто люб'язним.

– Не варто. Я не повинна була надокучати запитаннями.

Автобус почав знижувати швидкість і за хвилину неспішно котився вулицями Корчової – маленького містечка, розташованого на кордоні Польщі й України. Невеличкі, але досить зручні котеджі, окреслені охайними подвір'ями та живоплотом, байдужно поглядали на автобус, котрий, немов пароплав тісним каналом, пропливав вузькими, вимощеними бруківкою вулицями.

– Як щодо пропозиції познайомитися? – поглянув на дівчину Ярослав.

– Наталка, – просто відрекомендувалась вона.

– Дуже приємно, Наталко. А я Ярослав, – відповів він, ледь-ледь потискаючи руку новій знайомій. – Дозвольте поцікавитися, що така вродлива особа робила за кордоном одна? З навчання чи від родичів?

– Не вгадали.

– Що ж тоді?

– Я працюю у Польщі.

– Навіть так...

– Саме так. І я воліла б залишити цю тему. А ви чим займались у Варшаві?

– Був у друзів. Користуючись нагодою, вирішив деякі справи.

Несподівано Наталка засміялася.

– Розмова двох шпигунів, вам не здається? Як це схоже на українців, котрі повертаються додому. Там, у Варшаві, ми з

вами були б набагато ширішими, адже там ми були б майже рідними – мало того, що українці, ще й львів'яни.

– Але я вам не казав, що живу у Львові! – зробив здивований вигляд Ярослав.

– Це зайве. Я народилась і прожила у Львові двадцять п'ять років. Цілком достатньо для того, аби відчутти, що поряд земляк.

– Що ж, мушу зізнатися – ви не помилились.

– Отже, чим ви займаєтесь?

Ярослав удавано зітхнув.

– Буду відвертим. Я... назвемо це – спеціаліст із надання деяких юридичних і оперативних послуг.

– Отже, ви детектив?

– Так, на приватних засадах.

Наталка пхикнула.

– Приватний детектив. Вважала, що ви зустрічаєтесь лише у книгах.

– Як бачите, ні. Я цілком реальний, можете доторкнутись.

– Дякую, ми вже потиснули одне одному руки.

– Тоді відвертість за відвертість! Як підкорюєте Варшаву ви?

Наталка знизала плечима.

– Моя професія, на жаль, значно менш таємнича й екстравагантна. Я журналіст. Працюю в одному з незалежних видань.

Автобус ледь чутно хитнуло. Він пригальмував, пропус-

каючи повз кілька авто, що мчали назустріч, після чого повернув ліворуч і повільно покотився до митного терміналу пункту перетину кордону Корчова – Краківець. За хвилину зупинився, стомлено зітхнувши пневматикою гальм. Водій відчинив передні двері, впускаючи до салону кількох польських службовців у бездоганних одностроях.

– Ось і кордон, – почув Ярослав легке зітхання сусідки, – кілька годин, і ми будемо у Львові.

– Таки скучили за домівкою, – посміхнувся він.

– Надзвичайно.

Раптом поляки, які повільно прямували салоном, збираючи паспорти туристів для перевірки візового режиму, почали голосно розмовляти, почувся тупіт, після чого водій увімкнув мікрофон, за допомогою якого робив зазвичай оголошення для пасажирів.

– Ярославе Савицький, біля автобуса вас очікують друзі, – долинуло, потріскуючи, з динаміка над головою.

– Щось підказує мені, що Ярослав Савицький – це саме ви, – Наталка подивилася на нього насмішкувато. – До побачення, львівський Джеймсе Бонде!

– А мені щось підказує, що відпочити з дороги не посміхається, – Ярослав устав із сидіння, відчинив дверцята скриньки для ручного багажу, розташовані під стелею, і підхопив свою невелику спортивну валізу. – Дякую за співчуття і серветки, моя прекрасна супутнице. Маю надію, ще зустрінемося.

– Хто знає. Але якщо доведеться, залишаю за собою право отримати від вас матеріал для сенсаційного повідомлення у пресі. Я журналіст, а ми вміємо бути надокучливими!

– Неодмінно, – Ярослав ще раз посміхнувся і простягнув руку для прощання, – за співчуття такої красуні жодна плата не може бути великою. До побачення.

Розділ 2

Федько мало не пританцьовував від нетерплячки неподалік відкритих навстіж дверей автобуса. Коли Ярослав з'явився на сходах, він кинувся до нього, викликаючи підозрілі погляди кількох польських прикордонників, які стояли неподалік.

– Ну, нарешті! – видихнув, майже схлипнув Федько. – Я очікую на тебе мало не від ранку!

Ярослав потиснув тендітну, схожу на дівочу руку колеги і насторожився. Натура справжнього холерика робила Федька Нестеренка нервовим навіть у час, коли для цього не було жодних причин, але зараз він виглядав не просто знервованим. У його вигляді було те нетерпіння, яке з'являлося зазвичай перед великою і складною роботою.

– Тобі було добре відомо, коли я прибуваю, – Ярослав протягнув паспорт, – так розумію, ти про все домовився і все влаштував.

– Що б ти без мене робив, – Федько вдавано зітхнув і змахнув рукою, – ми пройдемо без черги, давай за мною!

Федько Несторенко не був надто вправним у бійці, він панічно боявся зброї і зовсім не вмів стріляти. А за наявності вільного часу міг годинами просиджувати за комп'ютерними іграми, даючи фору прищавому дев'ятикласнику. Але Ярослав чітко знав: без цього кумедного холерика, схожого

на лелеку, що надягнув на себе костюм, йому було б значно важче вести свій бізнес. І навіть не тільки тому, що Федько був ходячою енциклопедією всіх можливих законів і кодексів України, Росії й Польщі (хоча такого блискучого юриста мріяла б бачити у своєму штаті фірма зі значно більшим впливом, аніж приватний підприємець Савицький Я. П.), а ще й тому, що був у Федька Несторенка один неймовірний дар – уміння домовлятися з людьми, котрим волею долі було покладено затримувати Ярослава тенетами бюрократичної павутини.

– Нам справді потрібно поспішити! – крикнув Несторенко і розчинився у скляній призмі прикордонного поста.

Все пройшло, як і очікував Ярослав, швидко і без затримок. Польський митник, схожий на картинку з плаката, ту, що демонструє солдатам зразок установленого статутом однострою, швидко переглянув паспорт, кинув прискіпливий погляд на Ярослава, після чого завченим рухом ударив печатку. За кілька хвилин ту саму процедуру повторив одягнений у розхристаний бушлат службовець на українському боці кордону. Коли вийшли на вулицю, ступаючи вже українською землею, Федько недбало кинув Ярославу ключі від авто.

– Ну, тепер я вже на сто відсотків зрозумів, що ми поспішаємо, – зважив Ярослав на долоні в'язку з невеличкою подушечкою електронного ключа. – Якщо «цьому шумахеру навіженому» доручено сісти за кермо твого нового «Ланоса», значить, трапилося щось неординарне.

– Так, Ярику! – Федько майже бігцем подався до праних дверей сріблястого легковика, котрий завмер поряд із кількома могутніми ваговозами на великому паркувальному майданчику. Нетерпляче схопився за ручку. – У неї літак за три години, і вона, я вважаю, зовсім не в тому стані, щоб довго очікувати.

Ярослав стиснув пальцями брелок. Автомобіль, двічі бадьоро відгукнувшись дзвінким співом, підморгнув помаранчевими вогнями, і Федько плигнув у салон. Слідом, неспішно закинувши валізу на заднє сидіння, скочив за кермо Ярослава. За хвилину легковик зірвався з місця, підкотився до виїзду на магістраль і, на мить принишкнувши, пискнув шинами, змушуючи Нестеренка притиснутися до спинки сидіння й болісно зморщити пику. Ярослав, швидко перемикаючи швидкості, розігнав авто до сотні кілометрів на годину, ледь відхилив бічне скло, припалив цигарку і лише після цього подивився на помічника.

– А тепер давай усе по черзі. У кого літак і чим я завдячую такому нетерпінню?

Федько з острахом поглянув на запалену цигарку в руках Ярослава, потім – на оббивку сидіння. Але швидко опанував себе.

– Її звуть Барбара Красовська.

– Гарне ім'я.

– Вона полячка, з Варшави...

– Справді полячка? – Ярослав примружився. – Я вже по-

думав, що з Аргентини.

– Мені продовжувати? – Федько нервово забарабанив пальцями по пластику «торпеди».

Ярослав кинув на нього погляд і посміхнувся:

– Не ображайся.

– На тебе? Бог милував! Краще слухай. Пані, здається мені, надзвичайно стривожена. Це м'яко кажучи. У неї, якщо вірити її словам, пропала близька людина. Надзвичайно близька.

– Коханець?

– Чоловік.

– Розумію. Федоре, чоловіки іноді пропадають. Затямиш це, коли сам будеш зважувати на шальках терезів своє вільне життя одинака, – пожартував Ярослав.

– Так. Але тут інший випадок.

– Гроші?

– Не знаю. Схоже, він пропав не сам. З ним були двоє друзів дитинства.

– А це вже цікавіше.

– Стривай, далі буде ще цікавіше! – замахав руками Нестеренко.

– Я завжди слухаю тебе уважно.

– Не сказав би. Та зараз не про твоє зверхне до мене ставлення. Двох друзів зниклого знайдено вчора. Точніше їхні знівечені трупи. їм перерізали горлянки, а автомобіль, у якому вони знаходилися, спалили.

– Це все?

– Майже. Мені залишилося додати, що Барбара Красовська – мільйонерка і вона хоче, щоб цією справою зайнявся саме ти.

Ярослав пожбурих недопалок у вікно і, зручніше вмовившись на сидінні, натиснув педаль акселератора, втопивши її у підлогу. Несторенко зітхнув і похапцем защебив пасок безпеки.

Барбара Красовська була розкішною жінкою років сорока, чиє обличчя несло на собі сліди запеклої боротьби зі старістю, що наставала. Воно було пещене й доглянуте, проте занадто різкий малюнок вилиць, тонкі вуста і підозріло глянцева шкіра виказували кілька пластичних операцій і довгі години перед дзеркалом. Очі пані Барбара приховувала під великими темними окулярами, зачіску мала на зразок тих зачісок ділової жінки, що можна побачити в телевізійній рекламі. До зачіски пасував і дорогий чорний костюм.

Коли Ярослав у супроводі Федька зайшов до кав'ярні «Золотий Дукал», пані Красовська вже була там. Увесь вищенаведений опис вірогідної замовниці його, Ярослава Савицького, послуг склався в голові детектива протягом десятка секунд, поки він крокував крізь приємну напівтемряву знаменитої львівської кав'ярні до столика, за яким розташувалась Барбара. Не заховалося від погляду Ярослава й те, що полячка помітно нервувала. Він уклонився, відсунув стілець і сів навпроти. За своїм звичаєм почав розмову тоном упевненої

в собі ділової людини:

– Доброго дня, пані Красовська. Радий познайомитися з вами, хоча й щиро жалкую про обставини, завдяки яким ми сьогодні тут ведемо розмову. Отже, хотів би почути від вас докладніше, якої співпраці ви бажаєте з моєю фірмою. Ну і, зрозуміло, всі деталі того, що трапилося з вашими друзями, – м'яким проникливим голосом вимовив Ярослав, демонструючи добре знання польської мови.

– Дякую, що змогли знайти для мене вільну хвилину, – привітавшись нахилом голови, відповіла Барбара українською. – Я добре знаю українську, і це моя рідна мова. Отже, можемо на час залишити польську, хоча ви, я бачу, знаєте її досконало.

Вона на мить замовкла, очікуючи, поки офіціант у синьому джемпері не розставить перед ними філіжанки з кавою, крихітні чашечки і кришталеву цукерницю. Розставивши все, молодик клацнув запальничкою, запалив ароматичну свічку, котра стояла на столику у вкритому зеленню патини бронзовому канделябрі, побажав доброго настрою і пішов до себе за стійку.

Барбара зітхнула і різким рухом зняла окуляри, поглянувши на Ярослава. Її проникливі зелені очі були повні сліз. У погляді читалося лише одне – благання.

– Допоможіть мені! Допоможіть, благаю, бо я вже не знаю, до кого звертатися! – Вона раптом схлипнула і заховала обличчя в долонях.

– Федоре, – підморгнув Ярослав Несторенкові.

Той лише кивнув головою і бігцем подався до бармена. За хвилину вже повертався зі склянкою води.

– Ось, випийте і заспокойтеся. Ми спробуємо допомогти. Але Барбара вже опанувала себе.

– Дякую. Зі мною все гаразд. Не звертайте уваги, просто два минулих дні стали, напевне, найгіршими в моєму житті. В загальних рисах я вже оповіла панові Федору стан речей. Що ще ви хотіли би знати?

Ярослав зітхнув, відставив чашечку з кавою і дістав блокнот.

– Усе. Я хотів би знати всі обставини цього зникнення. Прошу вас, розповідайте, а я запишу всі важливі для мене деталі.

– Так-так, звичайно, – вона важко зітхнула і заглибилась у спогади.

Розділ 3

Її доля була повною змін, зламів і бурхливих подій, котрі приносили в життя наївної дівчини з невеличкого провінційного Червонограда як світлі й радісні дні, так і сивий сум, а подекуди й чорні моменти важкого горя. Вона рано залишилась одна: батьки загинули в автокатастрофі, а брат, котрий був старшим від неї лише на рік, не міг замінити їй сім'ю, котру вона втратила. Невдовзі він пішов до війська і доля занесла його в далекий російський Мурманськ, де мав служити три роки в екіпажі атомної субмарини. Але навіть ті три роки, які здавалися тоді неймовірно довгим терміном сімнадцятирічній Басі, у котрої доля відбирала єдину рідну людину, не стали остаточними в її розлуці з братом. По закінченні строкової служби той вступив до школи техніків, отримав звання мічмана й довіку оселився серед промерзлих сопок Кольського півострова, одружившись із місцевою дівчиною. Листи, якими Олег засипав Барбару в перші місяці служби, були схожі на бурхливий потік. Потік ностальгії, суму за домівкою і придувлених бездушною машиною Радянської армії емоцій вісімнадцятирічного юнака. Але час минав, і потік почав слабшати. За рік він перетворився на річечку інформації про велич і могутність атомного підводного флоту, про міцну чоловічу дружбу, про красу холодного північного краю. Ще за рік звузився до розмірів дрібного струмоч-

ка скупих повідомлень про те, що «все гаразд», листівок до дня народження, Нового року і Восьмого березня. Потім і струмок пересох, наостанок донісши до Басі запрошення на весілля Олега і невідомої Даші. Вона проігнорувала запрошення. І не тому, що образилась на брата, ні. Тоді у неї вже було власне особисте життя і вона вважала за справедливе не відповідати. Бася їхала до Польщі, щоб одружитися там із красенем Мартіном, офіцером війська Польського.

Але не судилося довго жити з коханою людиною: за півроку Мартін загинув під час військових навчань. Тоді Бася не повернулася в Україну. Її батьківщиною стала Польща. Там і жила вона увесь цей час. У її житті були інші чоловіки, але лише нещодавно вона по-справжньому покохала. Покохала так, як може покохати зріла жінка, котра стомилася від того, що змушена сама витримувати всі буревії життя. Її обранцем став львів'янин Євген. Здавалося, життя, яке було неприхильним до неї замолоду, вирішило виплатити Барбарі борг – молодий чоловік, що був на п'ять років молодшим від неї, відповів почуттям на її почуття і дуже скоро запропонував їй одружитися. Майже рік було втрачено на оформлення всіх потрібних документів, і, врешті-решт, вони оселилися в будинку Барбари у передмісті Варшави. Майже півроку все було добре. До того часу, коли Євген вирішив відвідати рідних у Львові. Це сталося тиждень тому. Після того лише кілька разів він телефонував до неї у Варшаву. А пізніше, поїхавши з двома друзями відвідати могилу бать-

ків Барбари, зник. Це таємниче зникнення, тривожне саме по собі, примусило Барбару покинути всі справи і летіти до Львова у стані шоку, коли до звістки про нього долучилася страшна новина – друзів Євгена знайдено мертвими.

Ярослав, який увесь час сповіді пані Красовської сидів тихо, перетворившись на увагу, раптом ожив:

– Прошу, прізвища й імена друзів Євгена, пані Барбаро. Красовська ніби прокинулась.

– А... Так, звичайно. Антон Сердюк і Павло Мостовий.

– Прізвище Євгена... Красовський?

– Що? Ах, розумію... Ні, Красовський – це прізвище мого першого чоловіка. Під час одруження ми вирішили не змінювати нічого. Його прізвище – Бондаренко.

З цими словами вона дістала з сумочки кілька невеличких фото і протягнула їх Ярославу. Той узяв світлини і з цікавістю поглянув на них. З першого фото посміхалася сама Барбара, зручно вмовившись у шезлонгу під крилатою пальмою в обіймах чорнявого чоловіка років тридцяти п'яти. На інших двох фото той самий чоловік, який щойно посміхався, сидячи серед екзотичних пальм, був у компанії двох парубків приблизно однакового з ним віку. Придивившись до них, Ярослав упіймав себе на тому, що один з чоловіків – кремезний, із голеним черепом і важким поглядом, здався йому знайомим. Де ж він бачив це недобррозичливе, пихате обличчя? Мить поміркувавши, Ярослав вирішив відкласти спроби згадати на майбутнє. Швидко приди-

вився до іншого хлопця. Той, на відміну від першого, був невисокий на зріст і худорлявої статури. Довге смолисте волосся мав прибраним у невеличкий хвостик. Очі ховав за модними темними окулярами. Його Ярослав раніше ніколи не бачив.

– Це ми півроку тому в Таїланді. На інших фото – Євген з Антоном і Павлом.

Ярослав заховав знімки до портмоне, ретельно записав імена до блокнота і дістав з кишені слухавку мобільного телефону.

– Прошу ваш телефонний номер. Український, якщо є, і, звичайно, польський.

Зачекавши, доки Барбара продиктує довгі рядки цифр, Ярослав занотував їх до телефонної книги.

– Де саме знайдено автомобіль з тілами Сердюка і Мостового? – нарешті запитав він.

– Здається, десь у Личаківці.

– Зрозуміло, – Ярослав мить поміркував, намагаючись надати наступному запитанню якомога більш м'якої форми. – Скажіть, Барбаро, а... перед зникненням Євген не мав перед вами ніяких зобов'язань?

Вона знизала плечима з таким виглядом, ніби знаходилась під ударами крижаного вітру і намагалась зігрітись. Цей жест, як і всі її рухи, був якоюсь дивною сумішшю тендітності, беззахисності й еротизму. Помовчавши добрячих півхвилини, Красовська дістала з пачки цигарку і припалила її

запальничкою. Ця запальничка привернула увагу Ярослава – виконана зі щирого золота і щедро посилана стразами, посередині корпусу вона мала монограму у вигляді готичної літери «В». У верхню й нижню петельки літери було врізано середніх розмірів сапфіри. Барбара прослідкувала за поглядом Ярослава і недбало кинула запальничку на столик.

– Ви хочете запитати, чи не мав він із собою моїх грошей?

– Саме це я мав на увазі. Зрозумійте, я повинен знати про всі обставини, які могли спонукати його до зникнення.

– Я розумію вас. Ні, пане Савицький, Євген не був альфонсом. Він надзвичайно болісно реагував на мій фінансовий стан ще від початку нашого знайомства. Тому я завжди намагалась обмежити його залежність від моїх грошей. Дещо змогли зібрати його батьки перед тим, як він оселився у Польщі, дещо він отримав за допомогою довгострокового кредитування... У Євгена власний автосервіс там, у Варшаві. Невеличкий, але він приносить достатньо, аби грошове питання не псувало наші з ним відносини. Якщо ви вирішили, що він утік із моїми грошима, ви помиляєтесь і це був би хибний слід.

Ярослав дописав щось і закрив блокнот.

– Я все зрозумів, пані Барбаро, і повідомляю вам, що готовий узятися за вашу справу. Хоча, звісно, гарантій ніяких дати не можу. Єдиною гарантією буде моє слово зробити все залежне від мене. Тепер про фінансовий бік справи...

– За це прошу не хвилюватися, – Барбара потягнула

«блискавку» на своїй сумочці. – Можу запропонувати вам аванс у кількості десяти тисяч доларів. Цього буде достатньо?

– Цілком, – Ярослав жодним рухом не виказав, що хотів вимагати вдвічі меншу суму.

– Решту я передам вам, коли ви завершите справу. Це ще десять тисяч. Я хочу, щоб ви зрозуміли – гроші не цікавлять мене. Ви повинні знайти мою кохану людину.

– Що ж, дякую за довіру, – Ярослав підхопив пухкий конверт із зеленими купюрами й опустив його до внутрішньої кишені піджака. – Про всі нові обставини повідомлятиму вас за допомогою телефону. Не виключено також, що мені знадобляться від вас додаткові дані. Наскільки мені відомо, ви вирушаєте до Польщі?

– Так, – Барбара витонченим рухом піднесла до очей зап'ястя лівої руки і поглянула на годинник. – Мій літак за годину. Найгірше в житті – це невизначеність. Чомусь виникає відчуття, що серед рідних стін мені буде простіше очікувати від вас новин, аніж сидючи в готельному номері.

Вона підвелася, підхопила сумочку й раптом кинула на Ярослава прискіпливий погляд.

– Знаєте, чому я звернулася саме до вас?

– Хотів би знати це, – ледь схилив голову Ярослав.

– Чесно кажучи, мені рекомендували іншу людину. З СБУ Старі зв'язки, досвід роботи, ви розумієте?

– Чому ж тоді я?

– Ви були на війні. Вам доводилося стріляти в людей і бачити, як стріляють у вас.

– Вам і про це відомо?

– Мені багато про що відомо.

Ярослав посміхнувся.

– Що ж, залишається сподіватись, що ваші джерела і джерела московського ФСБ різні.

– Можливо. Ці люди, слідом котрих ви мусите йти, вони бандити. Я б не хотіла, щоб на мені була ще й кров людини, яку я послала їхнім слідом. Тому обрала саме вас. До побачення. – Вона повернулась і стрімко покрокувала до виходу, дзвінко стукаючи шпильками по кам'яних плитах підлоги.

– Що скажеш? – Федько підморгнув, потираючи руки, коли пані Красовська зникла за дверима кав'ярні.

– Як ти її знайшов?

– Ображаєте, шеф! Працюю не покладаючи рук!

– Детальніше.

Федько зітхнув і знизав плечима.

– Пані сама зателефонувала. Не знаю, очевидно, нас порекомендував хтось з її знайомих. Але оплата більш ніж пристойна, чи не так?

– А до «Автолідера» щойно завезли нову фірмову гуму і титанові диски... – продовжив Ярослав.

– І, звичайно, ти не вгадав.

– Хіба?

Федько розвів руками з виглядом людини, котра нама-

гається довести очевидне:

– Потрібно ставити газобалонне обладнання. Ярику, сам поглянь – ціни на бензин зовсім з ланцюга зірвалися. А їздити потрібно багато. Врешті-решт, це потрібно не лише мені! Адже, наскільки мені відомо, до найближчих планів пана детектива не входить купівля власного авто?!

– Ти знаєш мої правила.

– Так, – Федько приречено змахнув рукою і вдавано зітхнув. – Аванс витрачається лише на оперативні видатки під час розслідування... Ярику, ти зануда.

– Я не просто зануда. Я в нас головний зануда.

– Звичайно. Куди їдемо?

Ярослав устав з-за столу.

– Нарешті я дочекався від тебе нормального робочого настрою. Насамперед, вважаю, потрібно завітати до Галкіна. Труп двох друзів-побратимів знайдено на Личаківці. Якщо цю справу не повісили на нього, я повірю, що на Місяці існує життя.

– За каву розраховуєшся ти, – буркнув Федько і подався до виходу.

Розділ 4

Звична тіснява переповнених автотранспортом вузьких вуличок зустріла гамором, переспівуванням клаксонів і мелодіями модних шансонеток, що лунали з відчинених через спеку вікон автомобілів. Протектори шин звично ляпотіли по бруківці вулиць старого Львова, а Федько, зосередившись на водінні серед потоку відносно дисциплінованих львівських водіїв, мовчав. Ярослав вирішив поміркувати й дещо впорядкувати в пам'яті хоча б ту скромну інформацію, яку отримав від Несторенка і Красовської.

Отже, Євген Бондаренко. Поки що таємничий ікс, якого потрібно було відшукати. Видимих причин зникати в нього не було, принаймні пані Барбара не справляє враження однієї з тих безпорадних жінок, котрі легко стають жертвами шахраїв і шлюбних аферистів. Хоча чому не було причин? Якщо людина зникає, у цього факту завжди є причина. Можливо, більш молода коханка, можливо, переслідування коханців дружини, яка, судячи з усього, має досить великий вантаж минулого життя. Та що завгодно, картярський борг, нарешті! Вічне рівняння з багатьма невідомими. А тут ще до ікса додавалися зловісні ігрек і зет, незрозуміло з якою метою підпалені в автомобілі. Ні, не коханка зниклого і не картярський борг поповнив кишеню Ярослава Савицького на десять тисяч умовних одиниць, а його життя новими пробле-

мами. Дворічний досвід «солдата удачі» і п'ятирічний досвід приватного детектива підказував, що вони з Федьком стоять на початку дуже непростої, а може, й небезпечної справи.

Майора Галкіна, старшого опера міського відділу кримінальної міліції, Ярослав знав уже багато років. Вони навчались на одній кафедрі в ЛДУ, разом працювали у підрозділі «Беркут», в одній секції займалися кікбоксингом. Тоді, у середині дев'яностих, життя здавалося зрозумілим, хоча й не надто легким, а їхня чоловіча дружба не могла бути порушена будь-якими обставинами. Відтоді минуло багато часу. Ярослав оженився і розійшовся з дружиною, не в змозі жити тихим і спокійним життям. Утратив завдяки бунтівливому характеру роботу в міліції, пройшов схожою на лезо бритви стежкою найманця під час чеченської війни на Кавказі. Нарешті, змінив камуфльований одяг солдата на дорогий костюм приватного охоронця, а потім і приватного детектива. Але Вадим Галкін, у душі розуміючи навіть такі неоднозначні вчинки Ярослава, як його поїздка до Чечні, був дещо іншою людиною. Він був звичайним опером. У повному розумінні цього слова. З холодним розумом, розсудливістю і здатністю протистояти не лише бандитським «стволам», але й розносам начальства. Після п'ятнадцяти років роботи в міліції Галкін отримав погони майора, два вогнепальних поранення і кімнату в гуртожитку з доволі маловірогідною перспективою отримати колись власне житло. До таких надбань

долучалась неймовірно сварлива й схильна до істерик особа на ім'я Рая, котру Вадим Галкін мав за дружину, і двійко дітей, які щиро любили тата. Втім, троє останніх до роботи в міліції стосунку не мали. Вони швидше мали статус тихої гавані, у якій Галкін іноді відпочивав від роботи. Хоча, що стосується Ярослава, він не зміг би асоціювати Раю з назвою «тиха гавань» навіть після повернення з запеклого вуличного бою. І тепер саме до Галкіна їхав Ярослав у надії дізнатися щось нове про зникнення громадянина Речі Посполитої Польської Євгена Бондаренка.

Автоматнику фойє відділка підозріло поглянув на Ярослава і Федька, котрі з виглядом упевнених у собі людей пройшли до «вертушки», яка відмежовувала просторий хол і кімнату чергового по місту від сходів на верхні поверхи.

– Ми до Вадима Олексійовича, – випередив Ярослав запитання міліціонера. – Третій поверх, кімната сімнадцять. Він на нас очікує.

Сержант, якому помітно допікав одягнутий з волі якогось вузьколобого служаки з великими зірками бронежилет, кивнув головою.

– Можете пройти.

Ярослав наблизився до нього і поманив пальцем. Міліціонер схилив голову.

– Недавно в міліції? – запитав його Ярослав таємничим шепотом.

– Кілька тижнів, – простодушно відповів сержант, шморг-

нувши кирпатим носом.

– Цей бронезилет має назву «Зубр» і складається лише з двох титанових пластин. Усе дуже просто: одна прикриває груди, друга – спину. Якщо їх витягнути з чохла, ніхто не помітить, а шию не буде натирати. Зрозумів?

– Так! – міліціонер змовницьки посміхнувся.

– От і добре. Тільки не роби цього, коли працюєш на «землі». Ніколи не роби!

Галкін був у кабінеті не сам. Помітивши Ярослава, він махнув рукою на знак привітання і вказав на стільці біля подряпаної шафи в кутку.

– Зачекайте кілька хвилин, хлоп'ята, зараз я звільнюсь.

Ярослав із Федьком пройшли кабінетом і розташувалися на вказаних стільцях. Тим часом Галкін продовжив розмову з двома підлеглими, що її був змушений перервати.

– І я не хочу чути потім від вас дурних відмазок! Мене це не хвилює. То у вас даїшники не встигли наздогнати, то таксист дорогу перегородив. Кому це цікаво?

– Але ж це правда, Вадиме Олексійовичу! Ну, що, ми мали пішки його наздоганяти? У нього мотоцикл за кілька секунд до сотні розганяється!

– Передбачити мали, Юрцю, передбачити! Ще до того, як він про свій мотоцикл подумав, ви його повинні були взяти за ласти і рилом до ґрунту вложити! – плеснув долонею по столу Галкін. – А тепер що? За вчорашній вечір дві сумочки

він зірвав? Зірвав! Одна дівчина з переломом руки у лікарні лежить? Лежить! Одне слово, Юрцю, якщо ти мені того недоноска до кінця тижня в браслетах не покажеш, нарікай на себе!

– Слухаю, Вадиме Олексійовичу! – Судячи з бадьорого голосу оперативника, він звик до такого роду розмов. – Дозвольте йти виконувати.

– Та йдіть уже! – відкинувся на спинку крісла Галкін.

– Ось так і живемо, – мовив він до Ярослава, коли за оперативниками зачинилися двері. – Своїм козакам на горіхи роздав, тепер маю йти до начальства власну долю вигрібати.

– Ще не звик? – посміхнувся Ярослав.

– Та звик... Уявляєш, завелосся в мене тут якесь лайно мале, літає на мотоциклі, вириває в дівчат сумочки з рук. Два тижні впіймати не можу, шумахер довбаний! Учора вже майже взяли, в останній момент з рук вивернувся. Та ще й мало під вантажівку не влетів. Я тепер на хлопців репетую, а сам думаю – добре, що втік. Якби його, гівнюка, по бруківці розкатало, уявляєш, що б тут почалося?

– Шумахер ганяв не на мотоциклі, – вставив свої п'ять копійок Федько, відомий знавець «Формули-1» і вболівальник знаменитої «Скудерії Феррарі».

– Та хай хоч на мітлі літає, песеня. Візьмемо, їй-бо, ремінцем відшмагаю!

Галкін устав з-за столу, підійшов до вікна і, розчинивши його навстіж, припалив цигарку.

– А ви яким вітром?

– Попутним, – відповів Ярослав. – Справа про спалене на Личаківці авто з двома трупами у тебе?

Галкін потер підборіддя і присів на підвіконня.

– Так, а це вже цікаво. У мене таке враження, що ти з'являєшся перед тим, як має стати по-справжньому спекотно.

– Чому?

– Чому, запитуєш? Може, то мій життєвий досвід. А може, тому, що цю справу я отримав лише дві години тому безпосередньо від генерала. Вона на контролі в Києві.

Ярослав тихенько свиснув.

– Маємо файно попрацювати.

– Що стосується мене, то, окрім безсонних ночей, маю щодня бути на доповіді у справі в генерала. Особисто. Дозволь запитати, а хто тебе найняв займатися цими жмурами?

– Власне, не ними.

Ярослав коротко, але досить вичерпно розповів про Барбару Красовську, їхню розмову в кав'ярні і про зниклого Євгена.

– Маю знайти його і розраховую на твою допомогу. Пані надзвичайно щедра, тож у разі успішного закінчення може суттєво підняти й твій сімейний бюджет.

– Та йшов би ти до біса, Ярику, – без злості в голосі мовив Галкін. – Ти ніби вперше зі мною працюєш. «Я мзду не беру мене за державу обидно!» – продекламував він голосом Верещагіна з «Білого сонця пустелі».

Галкін помовчав і нарешті сумно зітхнув.

– Мало було біди... Любиш ти підняти настрої, Ярику! Недостатньо було мені двох трупів і контролю з міністерства, як тут ще з'являється іноземний громадянин.

– Точніше зникає.

– Саме так. І як ти розцінюєш свої шанси побачити молодого жителя Варшави серед живих?

Ярослав лише розвів руками. Галкін зітхнув.

– Отож-то й воно, Савицький! Я скоро ховатись від тебе буду: ти вісник апокаліпсису!

– Який зважає на шальках терезів твої злі і добрі справи, – відповів Ярослав. – Розповідай усе, що знаєш.

– Знаю я, власне, зовсім небагато. Учора пізно ввечері у приватному секторі, неподалік від виїзду з міста, було знайдено спалений автомобіль «Ауді-80» з двома сильно обгорілими трупами в салоні. Особи померлих установлюються. На даний момент відомо, що автомобіль належав Сердюку Антонові Петровичу, мешканцю міста Львів, приватному таксисту, уродженцю міста Стрий Львівської області. Причина смерті також установлюється, хоча вже тепер ясно, що обом потерпілим перерізано горлянки. Трупи не піддаються впізнанню через те, що майже всі м'які тканини сильно обвуглені, так що мусимо очікувати результатів експертизи. З особистих речей, які вціліли від вогню, – лише швейцарські годинники «Радо» із срібними браслетами. Важлива деталь – на обох трупах годинники абсолютно ідентичні, крім

того, на браслетах однакове гравіювання: «На довгу пам'ять від Євгена». От і все. Додам лише, що маємо вже заяви про зникнення Сердюка Антона Петровича і Мостового Павла Леонідовича. Тепер, очевидно, до них долучиться третя заява – про зникнення твого Бондаренка. Справа часу. Твоя полячка, очевидно, більше йме віри до вашої братії. Але ж є ще його родичі у Львові...

– Не густо маємо інформації, – Ярослав і собі припалив цигарку.

– Я, здається, думку висловив ясно – справу отримав дві години тому! А тут ще мотоцикліст цей...

– Слухай, а де саме їх знайшли? Мене цікавить адреса.

– Не пам'ятаю я. Та там не складно – їдь вулицею Личаківською майже до виїзду, метрів за триста від вказівника праворуч підготована до зносу двоповерхівка.

– Не ображайся, – Ярослав простягнув давньому товаришеві руку. – Дякую за все.

Галкін лише відмахнувся.

– Які там образи? Тримай мене в курсі, якщо накопаєш чого. Я ж зі свого боку...

– Неодмінно, – Ярослав підійшов до дверей і притис недопалок до скла попільнички, що стояла на столику поряд із дверима. Поглянув на Галкіна. – Слухай, Вадиме, а от ти казав, що трупи надзвичайно сильно обгоріли. І водночас можна розпізнати марку їхніх годинників. Хіба не дивина?

– Дивина. Власне, марку було вирізьблено на корпусі, ме-

ханізм вигорів уцент. Але щось у цьому є – вогню було значно більше, аніж буває під час пожежі легковика. Я навіть думаю, що в салоні було бензину не менше, аніж у баку.

А цими браслетами нас немов наштовхують на слід. Цікаво лише хто – душі безвинно убієнних чи невідома нам поки ініціативна група?

Розділ 5

Ноги ще несли його сходами, а думка, працюючи у звичному режимі, вже підказувала, чим потрібно зайнятися на-самперед. І, звичайно, таким заняттям було відвідання місця пригоди, у даному разі – місця виявлення тіл Сердюка і Мостового. Поміркувавши, Ярослав повернувся до Федька.

– Сьогодні тебе більше не буду затримувати.

– Але...

– Федьку, справді буде краще, коли я залишуся сам. Ти цим часом спробуй пошукати щось про наших нових знайомих в Інтернеті. «Однокласники» і таке інше. Будь-яка інформація. Розумієш мене?

– Добре, – при згадці про Інтернет Федько погодився без сперечань зі всім сказаним. – Ти як без авто?

– Нормально. Ти ж знаєш.

Федько дійсно добре знав, що Ярослав, перебуваючи в місті, завжди віддавав перевагу пересуванню на власних двох і користувався транспортом, лише коли відстань, яку потрібно було подолати, була вже надто великою або часу на її подолання було обмаль. Тому сказав лише:

– Ну, щастя тобі.

– Щастить тому, хто сам відшукує своє щастя. Я зателефоную.

Ярослав швидко йшов вулицями Львова. Минав юрби пе-

рехожих, підморгував зустрічним саодиноким дівчатам, роздивлявся старовинні фасади, подекуди дбайливо відреставровані, немов усміхнені, незважаючи на товщу десятиліть, котрі подолали, а подекуди похмурі, з потрісканою штукатуркою і землисто-сивими ліпними амурчиками на карнизах. Проходив повз скляні вітрини крамниць і бутиків. За чим, власне, мандрує він на Личаківку? Що хоче знайти там? Хіба клопоть вигорілої землі. Те, що залишилося від авто тепер, звичайно, на штрафному майданчику. Тіла в морзі. Проте Ярослав не дарма багато років віддав оперативній роботі, щоб не розуміти: місце злочину – це саме та відправна точка, з якої завжди слід починати розслідування. А те, що там наспіх попрацював міліцейський експерт, аж ніяк не могло примусити Ярослава Савицького дозволити собі проігнорувати відвідування того самого місця. Дрібниць у справі вбивства двох осіб бути не може. Їх просто не буває.

Описане Галкіним місце злочину Ярослав відшукав одразу. Доволі похмура цегляна двоповерхова споруда дивилася на нього темними отворами порожніх віконниць. Раптом, примушуючи м'язи напружитися, з нетрів пусого будинку долетів невиразний звук. Ярослав прислухався і про всяк випадок розстебнув ремінчик кобури під пахвою. Та за хвилину лише посміхнувся власній підозрелості – з вікна першого поверху з шаленими криками виплигнули два досить сильно замурианих коти. Завмерши неподалік, вони почали їсти один одного очима, усім своїм виглядом демонструю-

чи готовність до бійки. З дірявого даху будинку, відгукуючись на легенький вітерець, затріскотів проіржавілий флюгер. Ярослав рішучим кроком ступив на засипану битою цеглою доріжку що вела до внутрішнього подвір'я, проходячи проміж стіною і посивілим від часу дерев'яним парканом, який огороджував будівельний майданчик поряд.

От і воно, місце злочину. Вигорілий бур'ян, що утворює чорну пляму, почорнілі дошки паркану поряд з нею. Шматки іржавого дроту, які колись були металевим кордом в автомобільних шинах, клапті згорілого пластику. Ярослав хвилину постояв, роззираючись, після чого розпочав пошуки. Що саме шукав, не знав. Але знав напевне: він мусить знайти якусь зачіпку. І удача прийшла досить швидко – серед шматочків битого скла раптом щось зблиснуло. Ярослав витяг із кишені складаний ніж і підчепив на кінчику леза латунний циліндрик. Дещо потемнілий, але, безперечно, не настільки, щоб припустити його знаходження безпосередньо у вогнищі. Одного погляду було достатньо, щоб зробити висновок – перед Ярославом лежала стріляна гільза пістолета ТТ калібром у 7,62 міліметра. Обережно, намагаючись не торкатися її пальцями, Ярослав загорнув знахідку в хусточку і поклав до кишені. Наступні півгодини огляду нічого більше не принесли. Ярослав випрямився і припалив цигарку. Повагавшись, вирішив зайти в будівлю. Її огляд нічого не дав – повалені стіни, сміття й принесені сюди невідомо ким шматки картону, ганчір'я й пластику. Він уже хотів виходити, коли почув

знадвору кроки й приглушені голоси.

– Дивно, – хмикнув сам до себе Ярослав. – Хто б це міг бути?

Він обережно визирнув надвір. Поблизу місця, на якому згорів нещасний «Ауді», хтось стояв. Краще роздивитися Ярославу не давали кущі чорноклена, що ними рясно поросло підвір'я, але він бачив неясний рух. Утім, ховатися не було від кого. Прибулими, швидше, були місцеві мешканці, котрі, цілком імовірно, могли стати свідками злочину. Ярослав зробив крок до виходу і мало не впав – прогнилі дошки підлоги зі страшним тріском проломились під ним, і він, несподівано для себе, опинився до колін застряглим у пастці з вогкої глини, гнилого дерева й іржавих цвяхів.

Невідомі на вулиці переполошилися. До Ярослава долинув зойк і швидкі кроки. Він спересердя сплюнув і спробував вивільнитися.

– Агов, шановні! – крикнув навмання. – Зачекайте!

У відповідь з вулиці долинуло гучне бахкання, і неподалік від нього, з легким тріском проламавши гілки кущів, гепнулося щось невелике, але досить важке. Ярослав швидко повернувся й відчув, як кров ударила йому в голову гарячою хвилею – поряд, не далі як за три метри від нього на підлозі повільно крутився ребристий циліндрик ручної гранати. Ще до того, як устиг осягнути, що діє, Ярослав підібрався і ящіркою пірнув у пролом, який щойно зробив у підлозі. Щосили намагався розчинитися у смердючому просторі під-

пiлля. За секунду поряд вибухнуло, затрiщало й кинуло на плечi щось важке, вiддаючи гострим болем у потилицi, забило нiздрi смородом i пилом...

Очуняв Ярослав не швидко – очевидно, минуло не менше десяти хвилин, коли вiн вирiшив, що може спробувати вивiльнитися з-пiд завалу, пiд котрим опинився пiсля вибуху.

Першим, що побачив, скинувши з себе, мабуть, цiлу гору напiвгнилих дощок, були переляканi очi давно не голоноi особи у бруднiй шкiрянцi й заяложенiй спортивнiй шапочцi з написом «Adidas».

– Твою дивiзiю! – тiльки й змогла витиснути з себе особа хрипким голосом. Болiсно зiтхнувши, чолов'яга наблизився.

– Ну ти як? – подав вiн руку Ярославу.

– Не знаю ще, – Савицький оглянув свiй костюм, кiлька днiв тому куплений в одному з варшавських бутикiв. Попри те, що вiн перетворився на лахмiття, додавав бадьоростi факт, що слiдiв кровi було не надто багато.

– Щоку, щоку обдер, – указав брудним пальцем незнайомиць.

Ярослав притис долоню до обличчя i вiдчув пекучий бiль. Неквапом дiстав iз кишенi хусточку й приклав до обличчя.

– Ти хто? – поглянув вiн на незнайомця.

– Гришко я, живу тут.

– Зрозумiло, – Ярослав остаточно впевнився, що перед ним один з мiсцевих бомжiв. Людина з касти недоторканих,

проте, як показував досвід, незамінний свідок у досить багатьох темних справах.

– Жив, тобто, – бомж ще раз зітхнув. – Тепер напевне мусорні наїде сюди... Потрібно новий барліг шукати.

Ярослав нарешті звівся на рівні й почав струшувати з одягу пил і прилипле до нього сміття.

– Ти живеш учорашнім днем, Гришко. Міліціонерів тут ще вчора було досить. Що ти чув про авто, котре минулого вчора перетворили тут на смолоскип?

– Нічого, – бомж насупився й опустил очі. – Я нікого не бачив!

Ярослав нарешті закінчив приводити до ладу одяг, відчистивши його, наскільки це було можливим. Він безсило присів поряд із Гришком і дістав з кишені цигарки. Одну запропонував співбесіднику. Той узяв цигарку тремтливими пальцями і припалив від протягнутої запальнички.

– Ну от що, чоловіче, – мовив перегодом Ярослав. – Я бачу, що життя у тебе нелегке. Тож обіцяю, що не буду його ускладнювати. Я не працюю в міліції, я журналіст. А задля дешевої сенсації мій шеф згодний бути щедрим. У мене лише кілька запитань, – Ярослав видобув портмоне й вихопив з нього десятку. – Тримай для початку.

Гришко взяв гроші і миттю заховав у лахмітті.

– Ти бачив когось щойно, перед тим як тут гримнуло?

– Двоє. Двоє мужиків. Спочатку бахнуло, потім вони вибігли з двору. Вони мене не бачили. Я вмію зробити так, щоб

мене не бачили. Коли часто крутишся перед очима, більше проблем.

– Опиши їх.

– Молоді хлопці. Одягнуті у джинси й темні футболки, на одному, здається, лайковий піджак. Один коротко стрижений, другий патлатий, волосся чорне. Котрий стрижений, міцний дядько, чорнявий трохи дохліший. За парканом у них була машина. На ній поїхали.

– Якої марки авто?

Гришко сплюнув і знизав плечима.

– «Хонда», здається. Срібляста. Воно тобі потрібне? Ще трохи, й був би Богу душу віддав, покинь!

– То я вже сам вирішуватиму, – Ярослав видобув з портмоне ще десять гривень. Уважно поглянув на бомжа.

– Вчора кого тут бачив?

– Нікого! Казав уже. Підходжу – воно горить. Я зрозумів, що треба кігті рвати. Тут автомобілі самі по собі не загораються.

Машина, чув, відїздила. Не бачив її, темно було. На горіщі спав... недалеко тут. Склянку всмоктав і заснув. Усе.

– Слухай, а ці люди, котрих ти бачив щойно, раніше ти не помічав їх тут?

– Ні.

– Ти давно тут?

– Третій год микаюсь. Як син помер, невістка швидко з хати викинула. Із зони відкинувся, а йти немає куди. От і

бомжую.

– То, кажеш, не бачив тих хлоп'ят тут раніше?

– Не бачив. Не личаківські то урки.

Ярослав пожбуривав недопалок у куток і звівся на ноги.

– Що ж, дякую на доброму слові. Йшов би ти звідси, чоловіче. Недобре тут.

– Поняв я, не вчорашній, – Гришка заховав до кишені другу десятку, швидко підхопив свою чималу клітчасту торбу й зник за купою мотлоху, звідки з'явився всього кілька хвилин тому.

Ярослав витяг мобільний телефон. Швидко натиснув кілька кнопок.

– Радіо-таксі, слухаю вас, – почув за мить мелодійний дівочий голос у слухавці.

– Доброго дня, прошу авто на вулицю Личаківську, – несподівано Ярослав згадав, що не знає своєї адреси. – Перекажіть водієві, щоб їхав до виїзду з міста, я зустріню.

Кілька секунд операторка про щось спілкувалася по радіостанції, після чого проспівала у слухавку:

– П'ять хвилин очікуйте, біла «Волга», – і почулися сигнали відбою. Ярослав зашпилював кобуру свого «гумостріла», який так і не знадобився, і почав обережно продиратися до виходу.

Розділ 6

Сивовусий водій таксі пильно оглянув дивного пасажира, але нічого йому не сказав. Очевидно, багаторічна праця за кермом таксомотора привчила його не ставити зайвих питань людям, які виглядали так, ніби в них пожбурили гранату.

– Не дивися так, – мовив до нього Ярослав. – Я заплачу за все.

– Адреса? – просто запитав водій.

Ярослав назвав адресу.

– Якогога швидше, я стомився сьогодні, потрібно відпочити.

– Помітно.

Невеличка двокімнатна «хрущовка», що її винаймав Ярослав, була для нього після всіх подій чимось на зразок тихої гавані для пошарпаного штормами корабля. Ярослав скинув у темному коридорчику свій брудний пошматований костюм і пройшов до ванної кімнати. Відкрив обидва крани і став під душ. Лише тепер згадав, що після повернення з Польщі вперше зайшов додому. Автобус, Федько, полячка, потім вибухонебезпечне вітання від невідомих жартівників. Цей день однозначно тягнув на те, щоб його решту провести у кріслі перед телевізором, потягуючи з улюбленого кухля прохолодне пиво. Заразом не зашкодить обміркувати події,

у центрі яких, а в цьому Ярослав не мав жодних сумнівів, він опинився, зумівши перейти стежку комусь такому, хто звик спочатку кидати гранату, а потім розбиратися в ситуації, яка склалася. Хто ж цей невідомий, який почувається в межах Львова так, як зазвичай поводяться люди в горах роздертої війною Ічкерії? Що довше роздумував над цим Ярослав, то більше схилився до думки, що саме цей «бомбист» зможе розповісти йому про місцезнаходження малжонека пані Красовської.

Ярослав із жалем вийшов з-під пружних струменів теплої води і взявся за рушник. Саме цієї миті почув мелодію мобільного – телефонував Галкін.

Ярослав спересердя пожбурих рушник у куток і взяв телефон.

– Галкін, це несправедливо, я щойно зайшов до квартири.

– Намагаюся не відставати від тебе в ролі доброго вісника, – почувся голос Галкіна на тому боці. – Збирайся.

– Вбогому зібратися... Що там?

– Схоже, я виконав за тебе роботу. От тільки ти навряд чи будеш занадто щасливий – Євген Бондаренко щойно знайдений мертвим. Давай, під'їзди до моргу, поспілкуємося. Заразом розповіси мені про нинішній феєрверк на Личаківці.

– Ти й про нього знаєш?

– Чого б я був вартий, якби мені не було відомо про вибухи гранат у моєму районі? – відповів запитанням на запитання Галкін. – Не барися.

У приміщенні патологоанатомічної експертизи було напівтемно, пахло формаліном, ліками і смертю. Тут, на відміну від сусіднього приміщення моргу, де покійники лежали на столах роздягнені, вимиті, з биркою на великому пальці правої ноги й акуратним швом «від горлянки до пупка», була дещо інша картина. Ті, кому доля не посміхнулася зовсім нещодавно, лежали в одязі, у якому їх застала смерть, подекуди брудні і вкриті закипілою кров'ю. Ложами їм слугували схожі на неглибокі ванни столи з нержавіючої сталі, з водопровідними кранами та короткими шлангами в головах. За допомогою останніх напівп'яні санітари-лаборанти змивали той самий бруд і кров із трупів, а разом і те, що залишалося після розтинів. Хоча Ярослав ніколи не любив заходити сюди, кілька останніх років він не відчував жодних емоцій, проходячи крізь рівні ряди столів. Після баченого ним у Чечні картини міського моргу не викликали навіть огиди. Вони були звичайними мерцями, навіть ті, котрі побували у серйозній ДТП. Серед них не було розірваних на шматки вибухом авіабомби куп м'яса, спалених напалмом мумій і обгризених собаками дитячих кістяків.

Галкіна Ярослав відшукав у глибині приміщення, поблизу освітленого кількома яскравими лампами стола, на якому лежало приготоване до розтину і прикрите білим простиралом тіло.

– Ти саме вчасно, – поманив Ярослава рукою Галкін. –

Поглянь, твій клієнт?

Ярослав обережно відкинув з голови померлого простирадло і придивився. Навіть перекошене гримасою болю, обличчя неможливо було сплутати з іншим – перед ним був той, хто на фото посміхався з тайського літа, стискаючи в обіймах Барбару Красовську. Ліва скроня Євгена Бондаренка була чорною від закипілої крові і порохових газів.

– Це він, – Ярослав смикнув простирадло, прикриваючи голову вбитого. – Євген Бондаренко.

– Добре. – Галкін поглянув на чоловіка в гумовому фартусі, білій шапочці й окулярах. – Ми зачекаємо, Костю.

– Можете пройти до мого кабінету, – схилив голову той. – Це забере не менше години. Коньяку і сигар я не маю, але у столі є спирт. Так що розташовуйтеся, там зручніше.

– Ходімо, – Галкін підхопив Ярослава під руку. – Спирт – це, звичайно, не коньяк і сигари, але краще, аніж патрати жмурів.

У кабінеті патологоанатома Галкін поводився як справжній господар. Швидко відшукав у столі літрову пляшку зі спиртом, під краном у кутку кімнати вимив чотири склянки, після чого одну з них наповнив спиртом до половини, решту доливши дистильованою водою, добутою з того ж таки столу. Останніми мазками доповнив картину трилітровою банкою квашених огірків із холодильника біля вікна кімнати, серветкою і парою виделок.

– Сідай, не соромся. Тут, звичайно, без шику, але все по-

простому, а головне – з лікувальною метою, – він клацнув нігтем по пляшці зі спиртом, – медичний!

Ярослав посунув стілець і сів навпроти Галкіна. Той протягнув йому склянку з прозорою рідиною. Взявши, він зважив її в руці й відставив.

– Де його знайшли? – запитав.

Галкін знизав плечима.

– Не п'єш? Ну, як знаєш, – він перехилив свою склянку, голосно видихнув і захрумкотів огірком. – А я вип'ю. На сьогодні досить служби. А знайшли його в іншому кінці міста, на цвинтарі. Ти часом не знаєш, що він міг робити на цвинтарі?

– Вони разом із Мостовим і Сердюком мали відвідати могилу батьків Барбари.

– Тоді зрозуміло. Його знайдено під купою сміття, за три сектори від могил Красовських.

– Причина смерті – той «вогнепал», що я бачив у нього на скроні?

– Вірогідно, але не будемо поспішати. Зараз Кость нам про все розповість, для того ми тут і сидимо. – Галкін налив собі ще порцію і швидко випив. – Що ж усе-таки трапилося в тебе на Личаківці?

– Банальний вибух армійської гранати Ф-1.

– Ого! – присвиснув Галкін. – Жорстокі з тобою люди.

– Життя з нами жорстоке. Я дещо там накопав, хотів ще трішки побродити. Але, очевидно, мав місце так званий фе-

номен повернення злочинця на місце злочину.

– Злочинців, – Галкін явно намагався підкреслити свою обізнаність, як робив це завжди. – Двоє молодиків у сріблястій «Хонді». Що ж ти накопав?

– Звідки така обізнаність? – примружився Ярослав. Хоча він завжди вважав майора своїм приятелем, схильність того до пустої похвальби його дратувала.

– Треба лишень уміло організовувати агентуру, Ярику, – Галкін припалив цигарку.

– Вербування агентури, пане майоре, це не найголовніше, її потрібно ще зберегти. Ти щойно «злив» мені свого агента. Його звать Гриша, він бомж. З особливих прикмет – татуювання у вигляді перснів на середньому й безіменному пальцях правої руки. Живе на Личаківці близько двох років, – Ярослав широко посміхнувся, помічаючи, як самовпевнений вираз обличчя майора змінюється виразом легкої досади.

– Він, кіт помийний, не сказав, що «засвітився» тобі. Бог із ним, маю надію, ти вже все забув.

– Так. Я все забув, Вадиме. Але з тебе послуга, – Ярослав витяг із кишені джинсів крихітний пластиковий пакетик, до якого встиг перекласти знайдену на Личаківці гільзу. – Треба, щоб твої хлопці поглянули, чи не залишилось на ній відбитків.

– Гендляр, – Галкін підхопив прозорий прямокутник, недбало поглянув на гільзу і кинув його до кишені. Втретє наповнив свою склянку й випив, закусивши огірком. – Це і є

твоя знахідка?

– Так. Стріляли з вулиці, ти звернув увагу?

– Що з того?

– Адже стріляти, знаходячись у салоні автомобіля, безпечніше – не так помітно.

У відповідь Галкін лише змахнув рукою:

– Стільки «вивихів» світом ходить, а ще в нас на Личаківці... Не переймайся. Вважаєш, на ній можуть бути відбитки?

– Цілком. Якщо вбивця не професіонал, його зазвичай вистачає лише на протирання «ствола», так, як показано в детективному кіно.

У коридорі, який відокремлював кабінети міської судмедекспертизи від моргу, почулися кроки, і за мить у дверях з'явився Кость. На ньому вже не було гумового фартуха і рукавиць, лише білий халат і високий докторський ковпак на голові. Щільно причинивши за собою двері, патологоанатом підійшов до рукомийника, відкрив воду і почав неквапно мити руки, щось безтурботно насвистуючи під ніс. Нарешті, підхопив білосніжного рушника, що висів на гачку над умивальником, витер свої схожі на клешні краба долоні й сів за стіл. Посунувши склянки, виклав на нього товсту канцелярську книгу, потім розкрив її посередині і взявся щось старанно записувати на пожовклих аркушах.

– Вип'єш? – запитав у нього Галкін.

– Ні, Вадиме, дякую, – покрутив головою Кость. – Ще маю офіційний висновок писати. Та й так плани на вечір.

Галкін, який добре знав, що «плани на вечір» – це не що інше, як сидіння перед телевізором поряд із дружиною Людмилою Феофанівною, котра категорично не терпіла горілчаного духу, лише криво посміхнувся.

– Як знаєш. Розповідай тоді.

Кость мовчки дописав, кинув авторучку на аркуші книги й відкинувся на спинку стільця.

– Власне, жодних сюрпризів. Смерть настала від вогнепального поранення в голову, на тілі жодних ознак насилля. Алкоголю в крові не виявлено. Стріляли в ліву скроню з близької відстані. Але самогубство маловірогідне.

– Чому так вважаєш?

– Кілька причин. Перша – більшість самогубців стріляє собі в праву скроню, хіба що покійний був шульгою. Друга – це те, як було виявлено труп. Ну й, нарешті, третя – відсутність залишкових речовин горіння порохових газів на долоні лівої руки. Стовідсоткової гарантії я поки не дам, але, схоже на те, йому допомогли залишити наш недосконалий світ.

– Поранення навиліт? – запитав Ярослав.

– Що? – Кость ніби відірвався від власних думок. – А, куля... як не дивно, але куля була в голові. Хоча стріляли...

– З пістолета ТТ, – продовжив патологоанатома Галкін.

– Саме так. Звідки ти довідався?

– Це було просто припущення, але, як бачиш, воно виявилося правильним.

– Ось куля, – Кость протягнув Галкіну пластиковий паке-

тик, копію того, у якому Ярослав нещодавно віддав гільзу. – Нехай займається балістика.

Опер дістав із кишені гільзу.

– Знаєш, друже Савицький, – задумливо мовив він, розглядаючи прозорий пластик на світло. – А от щось підказує мені: з одного поля ці ягоди.

– Цілком імовірно, – Ярослав звівся на ноги. – Я зателефоную до тебе завтра.

– Що збираєшся робити?

– Маю кілька побачень.

Галкін звівся й собі.

– Поки що дякую, Костю, – мовив він. – За мною не іржавіє, ти ж знаєш. Таку рибалку організуємо, надовго запам'ятаєш!

– Та годі тобі. І так мав його різати. До речі, коли буде офіційне впізнання?

– Напевне, завтра. У мене, правду кажучи, ще й заяви немає від родичів покійного. Це он – приватний сектор займається, – Галкін указав на Ярослава. – Такому як відмовиш?

Розділ 7

– Пані Барбаро? – запитав Ярослав, коли зі слухавки після довгих рівних гудків почулося шарудіння. – Вас турбує Ярослав Савицький.

– То nie Basia, Basia na Ukrainie, – почув після невеликої паузи сумний жіночий голос. – U jej biada, duza biada.¹

Ярослав кілька секунд поміркував, після чого набрав український номер телефону. Красовська відповіла одразу.

– Вітаю, Барбаро. Ви все ще у Львові? – запитав Ярослав.

– Я не доїхала до летовища, – голос її був таким слабким і безбарвним, що Ярослав пожалкував про свій дзвінок. Проте вирішив іти до кінця.

– Ми могли би зустрітися з вами? Я маю перед вами певні обов'язки, тож, співчуюючи вашому лиху, мушу узгодити всі питання.

– Тепер ви не маєте жодних обов'язків. Дякую за вашу працю. Можете вважати себе вільним від нашої угоди.

– І, не зважаючи на це, прохаю вас про зустріч.

Важке зітхання у слухавці.

– Навіщо? Вони вбили його... Втім, мені зараз усе одно. Можете приїздити. Я в готелі «Київ».

– Дякую, пані Барбаро, я буду за півгодини.

Відповіддю слугували короткі гудки. Ярослав підійшов

---

¹ То не Бася, Бася на Україні. У неї горе, велике горе (пол.).

до краю тротуару й підняв руку. Жовтий автомобіль з «шашечками» на даху, ризикуючи зіштовхнутися з мікроавтобусом, який саме почав від'їздити від зупинки, привітно моргнув правим указівником повороту і сумирно застиг поряд з ним. Хлопчина за кермом, подивившись поглядом утомленого спекою kota, процідив крізь зуби:

– Куди?

– Готель «Київ».

Без зайвих розмов водій клацнув перемикачем поворотів і взяв різко ліворуч, примушуючи мікроавтобус, який тільки тепер оговтався після раптового «підрізу» і почав об'їздити таксі зліва, загальмувати й наповнити повітря роздратованим виттям клаксона. Ярослав відкинувся на спинку і заплющив очі. Навіщо він їде до неї? Якби зараз хтось поставив йому таке запитання, він навряд чи зміг би знайти відповідь. Так, він отримав добрий аванс, що з того? Адже за неписаними правилами приватного розшукового бізнесу аванс не повертався в будь-якому разі, вважаючись витратними коштами на проведення розслідування. Щоправда, відколи було отримано замовлення і гроші, минуло трохи менше доби. Але, врешті-решт, сама Красовська ясно дала зрозуміти, що не хоче отримувати назад свої гроші. Бондаренка, точніше, те, що від нього залишилося, знайдено. А розслідування вбивства – то справа Галкіна... Навіщо ж він сидить у таксі й мчить, долаючи спекотні коридори вузьких вуличок старого міста? Чому поспішає до вбитої горем жінки, котра си-

дять десь у полоні вкритих порт'єрами вікон, така самотня і слабка перед горем, яке так раптово впало на неї? Що йому до її нещастя? Це робота. Просто частина його брудної роботи. Чому ж тоді він прямує до неї? Можливо, з тієї ж причини, яка примусила його залишитися у Грозному після того, як, отримавши гроші, поїхали додому дагестанці, естонці і навіть двоє з трьох земляків. Цією причиною як там, так і тут були мерці. Вони дивилися на нього невидючими очима і благали про помсту. Помсту від нього, найманця. Тому що всім навколо було байдуже. «Непримиренним» у Чечні було байдуже все поза межами свого власного «шляху Аллаха», романтикам, які опинилися в тому пеклі, було байдуже тому, що перед їхніми очима летіла шкереберть уся світобудова, перемішана за допомогою вогню «Градів» із тілами мирних жителів та вояків, чеченців і росіян... Та помста коштувала йому двох поранень, місяця на межі життя і смерті й ще трьох тижнів статусу гнаного хортами дикого вовка, коли, невідомо яким чудом уникнувши переслідувань ФСБ, він крався через простори Російської Федерації до кордону України. Тепер мерці знову були поряд. Яку ціну візьмуть вони цього разу?

– Тридцять гривень.

– Що?! – Ярослав розплющив очі й поглянув навколо.

– Приїхали. Три червінці, прошу – погляд утомленого спекою kota не змінився ні на йоту. Його нічого не турбувало, окрім виконаної роботи і плати, яку мав за неї отримати. Та-

ких мерці не турбують. Ярослав витяг потрібну суму й поклав на простягнену долоню.

– Дякую.

– Прошу.

Ярослав вийшов на вулицю і притримав дверцята авто.

– Слухай, тебе мерці не турбують?

– Хто? – кіт під сонцем розплющив одне око.

– Мерці.

– Усе по тарифу, шановний, давайте не будемо! – кіт розплющив друге око і навіть приготувався зашипіти.

– Заспокойся, друже, – Ярославу стало соромно за себе. Навіщо він розпочав цю розмову? – Я не про гроші.

– Про що ж тоді?

– Про життя. Не переймайся, удачі тобі.

– І тобі не слабувати.

Легковик, пискнувши гумою, скочив у потік транспорту і за мить уже прямував геть. Ярослав, не озираючись, покронував до будівлі готелю, розташованої неподалік.

Барбара Красовська була у номері сама. Першим, що впало в око Ярославу, було її бліде, без кровинки, обличчя. На ньому, цього разу без жодного сліду косметики, були добре помітними зморшки й прожилки, які залягли в куточках очей і губ. Апартаменти, очевидно одні з найдорожчих у готелі, були напівтемними, як і уявляв собі Ярослав – вікна, прикриті важкими гардинами, жовтуватий вогник нічника на столику біля зім'ятого ліжка і невиразна пляма телевізора

на стіні. Телевізор показував лише блакитний фон.

– Дозвольте висловити мої співчуття, пані Барбаро. Я не зміг вам допомогти, хоча ви й розраховували на мене.

Красовська відійшла вбік, запрошуючи Ярослава зайти.

– Дякую вам. Заходьте. Для мене зараз будь-чий візит кращий, аніж самота, – голос у неї був слабкий, напівсонний, точнісінько такий, яким Ярослав почув його по телефону. – Вибачте, пригостити вас не буду.

– Не варто вибачатись, я просто хотів поговорити з вами.

Красовська з виглядом смертельно втомленої людини сіла у фотель, указавши на крісло навпроти. Ярослав скористався з її прикладу.

– Ви бачили його? – раптом запитала вона.

– Так.

– Мені телефонували... З міліції. Щось твердили про впізнання. Я не змогла. Виникло таке відчуття, що, як тільки побачу його, втрачу свідомість. Це понад мої сили...

– Я розумію вас.

– Телефонувала мама Євгена. Вона звинувачує мене. Мо-вляв, не потрібно було відпускати його самого. Це надто жорстоко. Вона не може докоряти мені більше, аніж картаю себе сама. Лише новий біль... Але вам це, мабуть, не цікаво. Навіщо ви прийшли? Якщо грошові питання, я не хочу про них чути. Аванс цілком ваш, – вона затулила обличчя долонями й нестримно заридала. – Краще вам піти.

Ярослав пройшовся поглядом по кімнаті, відшукав двер-

цята бару у стіні поряд із шафою для одягу і пішов до них. Рішуче відчинив. Дзеркальні нутрощі бару зберігали звичний для дорогих готельних номерів набір – кілька пляшок шампанського, пляшка коньяку, ще кілька посудин зі строкатими етикетками й добрих два десятки різноманітних кришталевих склянок. Не вагаючись, відкоркував коньяк і влив добрячу порцію в невисокий бокал.

– Випийте це, – подав Барбарі. – Усіх проблем не знімає, але допомагає, знаю по собі.

Вона не пручалася, просто взяла бокал і зробила великий ковток. Здавалося, ця жінка настільки вимотана страшним горем, що протистояти зовнішньому впливу в неї не залишається сили. Вона пила коньяк, дивлячись перед собою, і сльози текли з її очей.

– Ви запитували, навіщо я прийшов? – Ярослав повернувся до бару і налив коньяку собі. – Не дивуйтеся, але я не маю відповіді на ваше запитання. – Він сів навпроти неї з бокалом у руках і продовжив: – Загинуло троє людей. Цьому має бути причина, а я не звик кидати справи, щойно їх розпочавши. Особливо після того, як мене намагаються вбити під час виконання моїх обов'язків. Я продовжу слідство.

– Вас намагалися вбити? – Барбара на мить перестала схлипувати.

– Не надто наполегливо, але я не звик нікому дарувати такого поводження зі своєю персоною.

Вона допила і поставила склянку на стіл. На кілька секунд

заховала обличчя в хусточку, намагаючись витерти сльози.

– Не краще вам залишити все як є?

– Не думаю.

Барбара зітхнула.

– Ми нічим не допоможемо йому. А відчувати себе винною у вашій смерті я не хочу. Гра зайшла надто далеко.

Ярослав повільно похитав головою.

– Ні. Я продовжу розслідування. Цього, врешті-решт, вимагають і отримані від вас гроші. Я звик відробляти свої гонорари.

– Ви мені нічого не заборгували, повторюю.

– І все ж я прийняв рішення.

Ярослав помітив, що Красовська втрачає інтерес до бесіди.

– Я знайду їх, пані Барбаро, – мовив він і встав. – Дозвольте відкланятися.

Коли вона поглянула на нього, у її очах не було сліз. Там був лише холодний метал.

– Що ж, якщо це ваше рішення, не буду боронити. Тоді наша угода в силі. Знайдіть його вбивць, якщо не встигли повернути його мені.

– Саме цим я й вирішив зайнятися. У мене до вас останнє на сьогодні запитання.

Барбара вкотре зітхнула.

– Яке ще запитання?

– Воно стосується друзів Євгена. Сердюка і Мостового. Ви

добре знали цих людей?

Вона повільно похитала головою:

– Навпаки. Бачила двічі чи тричі. Навіть до пуття не пам'ятаю, хто з них хто.

– На трупах, знайдених в авто, були дорогі швейцарські годинники. Вам щось про них відомо?

– Ось ви про що... Так, ці годинники подарував їм Євген. Він полюбляв робити людям дорогі подарунки. У нас не було звичаю обговорювати такі речі, отже, якщо він вчинив так, значить, мав на те причини. Можу лише припустити, що він перебував у дружніх стосунках із цими людьми. Це все?

– На сьогодні все.

Ярослав підійшов до дверей.

– Ярику, – раптом почув за спиною, завваживши, що вона вперше назвала його так, як зазвичай називали лише рідні та друзі, – чому наша Україна така... страшна? Чому поляки навчилися жити в цивілізованому світі, а ми все ще не можемо позбутися середньовічного варварства?

Ярослав повернувся.

– Не знаю. Але зроблю все для того, щоб варварів було знайдено й засуджено.

Не очікуючи на відповідь, він причинив за собою двері і швидко покрокував коридором у напрямку ліфтів.

Розділ 8

Двері квартири тьмяно виблискували дорогим лакованим деревом, створюючи контраст із запустінням під'їзду, який не бачив бодай косметичного ремонту вже років двадцять. На дверях висіла табличка з цифрою «14». Ярослав звірився з записником. Так, помилки не було. Він заховав записник і натиснув на кнопку дзвінка, у відповідь почувши з глибини помешкання мелодійний передзвін. За хвилину відчинили. На порозі стояв худорлявий чоловік років тридцяти, з уважними очима і розтріпанним рудим волоссям. Незнайомець був одягнений у добряче поношений спортивний костюм.

– Вам кого? – запитав він, пильно оглянувши Ярослава.

– Моє ім'я – Ярослав Савицький. Я займаюся розслідуванням убивства. А ви, я так розумію, Юрій Сердюк?

– Так, але я вас не знаю, – голос господаря квартири був дещо знервованим, хоча й тихим. – Хіба ми знайомі?

– Поки що не були знайомі. У мене до вас розмова. Воно стосується вашого брата, Антона. Можете приділити мені кілька хвилин?

Юрій нерішуче поглянув на Ярослава, потім повернувся, прислухаючись до чогось у глибині квартири, і нарешті причинив двері, залишаючись назовні.

– Я не можу запросити вас. Розумієте, мама... У неї погане серце. Після вчорашнього відвідування моргу... Господи,

я вмовляв її не їхати! Я колись умовляв і Антона. Але мене ніхто не слухає, зовсім ніхто. А потім... Що вам потрібно?

– Лише кілька запитань.

– Добре, я вислухаю вас. Що зможу, скажу. Ходімо.

З цими словами Юрій піднявся на кілька сходинок угору й відчинив запилене вікно, дозволяючи гуркоту вулиці ввірватися до тиші під'їзду. Ярослав вирішив не втрачати часу.

– Скажіть, Юрію, ви не знаєте, хто б міг вчинити таке з вашим братом і його друзями? Можливо, маєте якісь підозри?

– На жаль, ні, – зітхнув рудий. – Але все це не могло закінчитись інакше.

Ярослав відчув себе лягавим, котрий натрапив на слід.

– Тобто? Чим займався ваш брат?

Юрій зітхнув.

– Антон ніколи не хотів заробляти свій хліб працею, казав – надто довго, проблематично, а часом і принизливо. Знаєте, я ніколи не погоджувався з ним. Ніяка робота не може бути принизливою, коли виконуєш її на совість. Але він був іншою людиною. Хотів усього й одразу. От і маємо результат. Маму шкода...

– Тобто ви хочете сказати, що ваш брат був пов'язаний із криміналом?

– Він був пов'язаний із чим завгодно, що могло принести легкі гроші.

– Зрозуміло. А його друзі? Я маю на увазі загиблих Євгена Бондаренка і Павла Мостового.

– Не знаю, мені не відомо про них нічого. Здається, Антон був знайомий з цими людьми мало не з дитинства, але я не цікавився його друзями.

Ярослав кілька хвилин поміркував, переварюючи інформацію, після чого вирішив поставити останнє запитання:

– Скажіть, пане Юрію, незадовго до смерті ваш брат не розповідав вам про можливі погрози на його адресу, не згадував про якісь серйозні проблеми тощо?

Рудий сумно посміхнувся.

– Ну що ви. Він узагалі рідко бував у нас. Про свої справи ніколи не згадував. Вважав, кілька десятків доларів, новий телевізор або броньовані двері у квартиру – це достатня допомога хворій матері і недоумкуватому братові. Я завжди був для нього недоумком. І коли відмовився покинути інститут, щоб допомагати йому у справах, і коли писав книжки, які ніхто не купує.

– Ви письменник?

– Так. І, на превеликий жаль, пишу історичні романи.

– Чому ж «на жаль»?

Рудий зітхнув.

– Тому що не можу писати мильних опер або стати одним із десятків пережовувачів американського фентезі на місцевий лад. А кому в нас цікава історія власної країни? Майже нікому. Україна помирає культурно, а нам з вами довелося стати свідками її агонії. Надзвичайно сумна доля. Маєте ще до мене запитання?

Ярослав розвів руками.

– Поки що ні. Але вони можуть виникнути в майбутньому.

– Завжди зможете знайти мене за цією адресою. А тепер дозвольте мені піти, мама там одна, я боюся надовго залишати її саму.

На вулиці Ярослав набрав номер Галкіна.

– Привіт, друже майоре, – бадьоро вигукнув він у слухавку. – Які новини?

– Є деякі. У тебе як?

– Я запитав першим.

– А я старший оперуповноважений, так що будьте люб'язні відповідати, коли вас запитують.

Ярослав подумки посміхнувся.

– І так завжди.

– Звичайно, я ж мент.

– Добре, здаюся. Я тут мав бесіду з родичем Антона Сердюка.

– І як?

– Так собі, приватна інформація. Не можу розголошувати в інтересах мого клієнта.

Тепер прийшла черга робити крок назад Галкіну.

– Слухай, Ярику, ти жорстока людина.

– Мені це відомо.

– Але тобі невідомо, що я залишився сам! Двоє моїх хлоп'ят займаються тим шумахером недобитим, аби йому пусто було, а ще двох мусив відрядити до Києва на спартакіаду зі

стрільби! Що скажеш?! Вони ж мені руки викручують! Справа на контролі в міністерстві, а їм стрільби... Матері його! Спробував генералу писнути – отримав на цукерки. Мовляв, показники обласного управління у стрільбі й так украй низькі. Ще ці робінгуди... Ну хто їх прохав показувати в управлінні, що вміють стріляти? Ну, нічого, приїдуть, я їм мушки поспилую! Одне слово – виручай!

– Я й не відмовляюся.

– От і добре. Тож давай жартувати будемо в мене на дачі за пивом. Працюємо в одній упряжці, згоден?

– Завжди згоден. Схоже, Сердюк і Мостовий були пов'язані з криміналом, можливо, й Бондаренко. Нічого конкретного він мені не оповів, але поглянь у себе в базі даних, може, щось спливе.

– Обов'язково. Це все?

– Поки що все. Хіба ось: Барбара підтвердила, що годинники, знайдені на вбитих, – дійсно подарунок Бондаренка Сердюку і Мостовому. До речі, їхні трупи вже упізнано?

– Не зовсім. Родичі сказати нічого не змогли напевно, сам розумієш. А експертизу ДНК очікувати будемо не менше двох місяців.

– Ну, звичайна ситуація. Ще що?

На тому кінці дроту прокашлялись і зашелестіли паперами.

– Власне, ми підійшли до мого прохання, – нарешті мовив Галкін. – Маю неперевірену доки інформацію, що Бон-

даренко не сам прибув із Польщі в Україну. З ним були й інші двоє постраждалих. Поки невідомо, що Сердюк і Мостовий робили на просторах Речі Посполитої. Маєш з'їздити на літовище, зустрітися зі стюардесами з того рейсу. Нехай підтвердять, що наша трійця дійсно прибула разом, ну, й, можливо, щось упало в очі. Навряд чи щось там вкопаєш, але... ну, ти розумієш, про що я. У мене часу немає зовсім, за годину в генерала маю бути.

– Зроблю, – згодився Ярослав. – Що з моєю гільзою?

– Добре, що нагадав! Зараз біжу, з машини зателефоную до експертів. Пізніше зустрінемося, про все розповім. – У слухавці запищали сигнали відбою – за своєю звичкою Галкін ніколи довго не прощався.

Ярослав поглянув на годинник. Була за чверть друга. Сонце видерлося на прозорий купол небосхилу і звідти посилало таку несамовиту спеку, що мимоволі в уяві з'явився кухоль прохолодного пива. Він вирішив набрати номер Федька.

– Як успіхи, Федоре? – запитав, коли почув невиразне мугикання.

– Ярик? Я вже хотів телефонувати тобі! – Нестеренко, здавалося, зрадів дзвінку. Ярослав насторожився. Помічник раніше ніколи не виявляв захоплення від того, що його витягували з затишної нірки під назвою Інтернет.

– Що трапилось? – запитав Ярослав.

– Чортівня якась! Хтось заліз у мій комп. Не розумію, як це могло статися, у мене такий «антишпигун»... А почалося

за кілька годин після того, як давав на закриті сервери деякі запити про нашу замовницю і старих знайомих Бондаренка. Ти приїзди, я все на місці розповім.

– Я неподалік, – Ярослав умить забув про крижаний кухоль пива. – За десять хвилин буду.

– Давай, чекаю.

Ярослав, роздумуючи, поглянув на таксі, яке стояло неподалік, очікуючи пасажирів, але, зрештою, махнув рукою. На своїх двох можна було дістатися до Федька за десять хвилин, тоді як автомобіль, з огляду на затори, долатиме цей шлях у півтора рази довше. Він, не оглядаючись, швидко покрокував геть.

Розділ 9

Щось трапилось. Це Ярослав відчував шостим чуттям, поки навіть не розуміючи, що змусило зародитися таким підозром. Тиша в під'їзді й тихе гудіння у шахті ліфта не навіювали тривоги. Про спокій літніх вакацій і липневого тепла промовляли також дитячий сміх і веселі крики з ігрового майданчика, добре чутні завдяки вибитій кимсь шибці у під'їзді. Проте загартовані роками неспокійного життя нерви звично напружились і в долоню сам собою скочив невеличкий «вальтер», пристосований для ведення вогню гумовими кулями травматичної дії. Ярослав піднявся на кілька сходинок до майданчика між першим і другим поверхами й завмер. Десь нагорі двері ліфта розчинилися, потім зачинилися, і кабінка з незадоволеним рипінням і клацанням поїхала вниз. За двадцять секунд автоматичні двері на першому поверсі розсунулися. Ярослав устроїв руку з пістолетом у кишеню піджака і звів гачок. За мить повз нього, кинувши недоброзичливий погляд, продефілювала огрядна похила жінка у квітчастому байковому халаті. На мотузці вела кудлатого пуделя. Пес теж поглянув на Ярослава, коротко гавкнув і потягнув мотузку до жаданого двору, примушуючи жінку пришвидшити ходу. Двері ліфта зачинилися. Ярослав перевів подих і повільно опустив гачок пістолета. Намагаючись не зчиняти шуму, швидко побіг сходами на п'ятий по-

верх, туди, де мешкав його незамінний помічник. Незабаром побачив двері Несторенка. Він уже хотів натиснути на ручку замка, але, вирішивши не поспішати, відсмикнув руку. Неквапом повернувся на кілька сходинок назад і дістав мобільний. Скориставшись швидким набором номера, набрав телефон Федька. Довгі гудки. Телефон ніхто не брав. Пов'язуючи цей факт із тим, що Нестеренко точно повинен бути вдома і він говорив з ним не більше як десять хвилин тому, Ярослав остаточно зрозумів, що передчуття не підвели його й цього разу. Він тихцем повернувся під двері, підняв праву руку з затисненим у ній пістолетом на рівень обличчя і лівою рукою обережно натиснув на ручку дверей.

Як і очікував Ярослав, двері піддалися. Кілька тихих півкроків, і ось він уже в коридорі. Відчуваючи молоточки напруження у скронях, повільно обвів поглядом приміщення. Недбало розчинена шафа-купе, діжка з пальмою. Ліворуч напіврозчинені двері до ванної кімнати – звідти було чути шум води з нещільно закритого крана. З кімнати праворуч долинала неголосна музика і клацання комп'ютерної клавіатури. На перший погляд – усе цілком спокійно. На мить Ярославу навіть здалося, що він воює з «вітряними млинами» і ось зараз назустріч вийде Федько, відпустивши з цього приводу дотепний спіч, на які він деколи був надзвичайно здібним. Ще кілька кроків у той бік, звідки долинала клацання клавіш. Нарешті Савицький зупинився. Схоже, кепкувати з нього не буде кому, принаймні найближчим часом – за две-

рима, які вели до кімнати, були добре помітні дві ноги лежачої людини – ліва в кумедному, схожому на голову песика кімнатному пантофлі Несторенка. Людина, котру Ярослав досі не бачив, продовжувала працювати за комп'ютером, тихенько насвистуючи під ніс незграбну мелодію. Намагаючись не зчинити бодай малого шуму, Савицький ступив ще два кроки і повільним рухом зазирнув до кімнати.

Чи живий Федько, він не зміг зрозуміти, та й не мав на це часу. Всю увагу привертала до себе широка спина чоловіка атлетичної статури, котрий, насвистуючи ту саму мелодію, сидів перед монітором комп'ютера і щось дбайливо набирав на клавіатурі, раз по разу клацаючи «мишкою». На незнайомцеві були чорна футболка, просторі, спортивного крою штани й білі кросівки. Поряд із правим ліктем Несторенкового візитера лежав довжезний чорний пістолет із причепленим до ствола циліндром глушника. Ярослав напружився, готовий за мить кинутися на незнайомця, подолавши відстань між ними одним стрибком – судячи з усього, часу на другий йому могло не вистачити.

Супротивник виявився більш швидким. Не встиг Ярослав зробити жодного руху, як той, сповнюючи кімнату загрозливим гарчанням, повернувся, одночасно пожбуривши в нього монітор. Від несподіванки Ярослав не встиг ухилитися, лише краєм свідомості помітивши, що високотехнологічний ТФТ-аксесуар боляче вдарив його по долоні правої руки, позбавляючи зброї, – гумостріл з голосним стуком полетів

у куток. Далі очікувати було подібно до смерті – немов на пливці, котру промотують крізь проектор занадто повільно, Ярослав побачив, що його опонент тягнеться до свого пістолета. Наступної миті Ярослав уже збивав його з ніг, разом перекидаючи стіл і рештки Федькового обладнання.

З перших хвилин Ярослав зрозумів, що боротьба буде надзвичайно складною, якщо не сказати більше, – його ворог виявився справжнім атлетом. Гора м'язів, під час накачки якої в будь-якому разі не обійшлося без анаболічних стероїдів, обличчя з масивними надбрівними дугами, череп, позбавлений будь-якої рослинності, й маленькі холодні очиці, дивним чином схожі на очі вужа. Він швидко підім'яв під себе Ярослава, оглушив його ударом ліктя в скроню і скупим рухом відсмикнув назад затвор пістолета. Все, що встиг зробити Ярослав, відчуваючи, як в очах починає тьмяніти, – це піймати праву долоню нападника і завченим рухом устроїти вказівний палець поміж задньою частиною спускової скоби і спусковим гачком пістолета. За долю секунди відчув у пальці пекучий пульсуючий біль – нападник щосили намагався натиснути спусковий гачок, загрожуючи роздробити Ярославові фалангу пальця. На мить лисий замислився, не розуміючи, чому немає пострілу, цим самим давши Ярославу шанс повернути гру на свою користь. Його удар, яким двинув лисого у підборіддя знизу вгору, був нищівним. Слабішому супротивникові він міг би легко зламати шийні хребці, лисий натомість лише коротко мотнув головою і дещо осла-

бив обійми, даючи змогу Ярославу вивільнитися з-під нього. Ще мить, і пістолет лисого полетів у той самий куток, де за кілька секунд до цього опинився Ярославів «травматик». Лисий загрозово загарчав і щосили стусонув Ярослава під ребра, відкидаючи його від себе на добрячих півтора метра. Савицький ще повністю не приземлився, коли вслід за ним, спрямоване рукою лисого, полетіло улюблене Федькове крісло, розлітаючись у друзки на Ярославовій спині. Тепер стало справді скрутно. Лівої руки Ярослав не відчував, а в голові задзвонили, немов на дзвіниці собору Святого Юра. Він швидко згрупувався, намагаючись зустріти можливий кидок суперника ударом обох ніг, але цей захід виявився зайвим. Лисий вирішив, що на деякий час із Ярославом покінчено, і взявся за системний блок комп'ютера, – з силою жбурнувши його на долівку, він вивернув зі скаліченого апарата дисковод, швидко видобув з нього диск і, вкинувши його під футболку, заходився топтати рештки комп'ютера ногами. Коли з цим високотехнологічним варварством було покінчено, він повернувся до Ярослава. Той, похитуючись немов п'яний, уже зводився на рівні.

– Даремно ти сюди прийшов, нишпорко, – зашипів лисий і кинувся на Ярослава, намагаючись звалити його з ніг улюбленим прийомом гравців в американський футбол. Та цього разу він помилився, Ярослав очікував такого розвитку подій. Він швидко відскочив убік, одночасно збиваючи з ніг нападника влучним ударом кулака. Знову гуркіт розби-

тих меблів і дзвін скла. Ярослав, перемагаючи біль, кинувся за лисим, в останню мить помітивши, що той дотягнувся до пістолета. На щастя, не до свого. Ярослав прикрив передпліччями обличчя, і саме вчасно – за мить, примушуючи все його єство корчитися від болю, у груди вдарила перша гумова куля. Другого пострілу нападник зробити не встиг – за мить кулак Ярослава з хрускотом ударив його в щелепу...

Біль у грудях, як, утім, і в усьому тілі, не минав довго. Спочатку була лише боротьба за ковток повітря, яке вперто не хотіло заходити до легенів, що мало не розривалися від його нестачі. Ця боротьба позбавляла мозок здатності мислити про все інше. Однак, після кількох хвилин тортур, повітря все ж зглянулося над ним і, спочатку скупою цівкою, а потім усе більшим потоком, линуло до легенів, одразу ж змушуючи Ярослава зігнутись у нападі задушливого кашлю. Після цього потроху почало світліти в очах. Ярослав знайшов себе сидячим на долівці під стінкою вцент зруйнованої Федькової кімнати, з руками, притиснутими до грудей, і зігнутими в колінах ногами. Рукав його лайкового піджака був роздертий від плеча до зап'ястя, у великій дірі на джинсах світилося чимале закривавлене садно. Лисого в кімнаті не було.

– Чорт забирай!.. – простогнав Ярослав і сам здивувався, наскільки у нього хрипкий і неприємний голос. – З такими темпами добряча половина авансу піде на купівлю нового одягу.

Він зібрався з силами і спробував звестися на ноги. За допомогою стіни це, хоча й не одразу, але вдалося. Без цікавості Ярослав поглянув на перелякане обличчя дами, котру щойно бачив у під'їзді в супроводі кудлатого пуделя і котра тепер стояла перед ним, уперто не бажаючи бути посттравматичним видінням.

– ...не припините цієї вакханалії, я просто змушена буду звернутися по допомогу до... міліції! – Її фраза, очевидно розпочата ще в передпокої, поступово вповільнювалася, ставала дедалі млявішою, а останнє слово вона промовила тоном сомнамбули, поглядаючи на Ярослава так, як, очевидно, має дивитися на удава приречений кролик.

– Вже припинили, шановна, не хвилюйтеся, – відповів Ярослав, схиляючись над лежачим Федьком. – Міліцію викликати не потрібно, я сам цим займуся. А от «швидку» викличте. І чим скоріше, тим ліпше.

Першим, що з'ясував Савицький, була цілком утішна новина – пульс у Федька прослуховувався. Слабко, боязко, але серце билосся. Обережно, намагаючись не рухати постраждалого, Ярослав оглянув його. Крові було не надто багато – по клітчастому лінолеуму розмазано всього кілька темно-вишневих крапель поблизу відкинутої навznak голови, незначний слід кровотечі був помітний і на обличчі Нестеренка. Очевидно, кровотеча була носовою. Придивившись пильніше, Ярослав зітхнув. Слідів удару на обличчі не було, єдина рана зяяла лише на потилиці кудлатої Федькової голови. Він

сів поряд, безсило відкинувшись на стіну, і припалив цигарку. Дістав мобільний і набрав Галкіна.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.